

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK FÖLDRAJZA

A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése

6. fejezet: Az egyes tömbök leírása

Ungi tömb

Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Budapest, 2024

Jelen dokumentum A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK
FÖLDRAJZA – A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése
című kutatás eredményeit összefoglaló jelentés 6. fejezetének része

Kiadja a Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Felelős kiadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

Minden jog fenntartva ©
A kutatásban közreműködő személyek ©

Kutatásvezető: Péti Márton

Szerkesztette: Péti Márton, Borbély Mátyás, Szász Jenő

Írta: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor, Szász Jenő

A 6. fejezet elkészítésében közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Nagy Szabolcs,
Megyesi Zoltán, Mozga Gábor, Szabó Balázs

Szöveggondozásban közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor,
Borbándi Erik, Gáspár Milán

Ábrászerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely,
Szabó Balázs

Táblázatszerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely

ISBN 978-615-5639-53-1

Tartalom

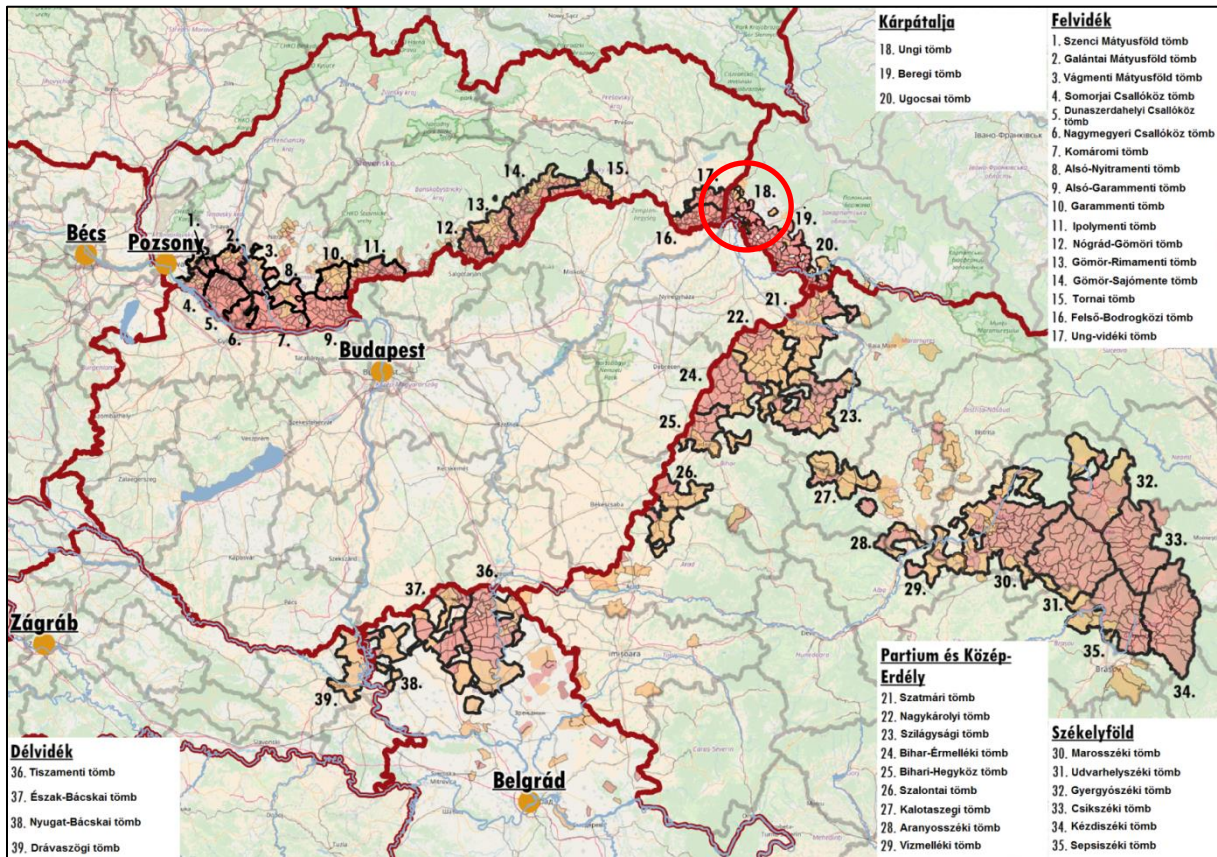
1. A térség főbb jellemzői	4
1.1 Elhelyezkedés	4
1.2 A térség települései.....	6
2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói	8
2.1. Demográfia.....	8
2.2 Oktatás.....	11

1. A térség főbb jellemzői

1.1 Elhelyezkedés

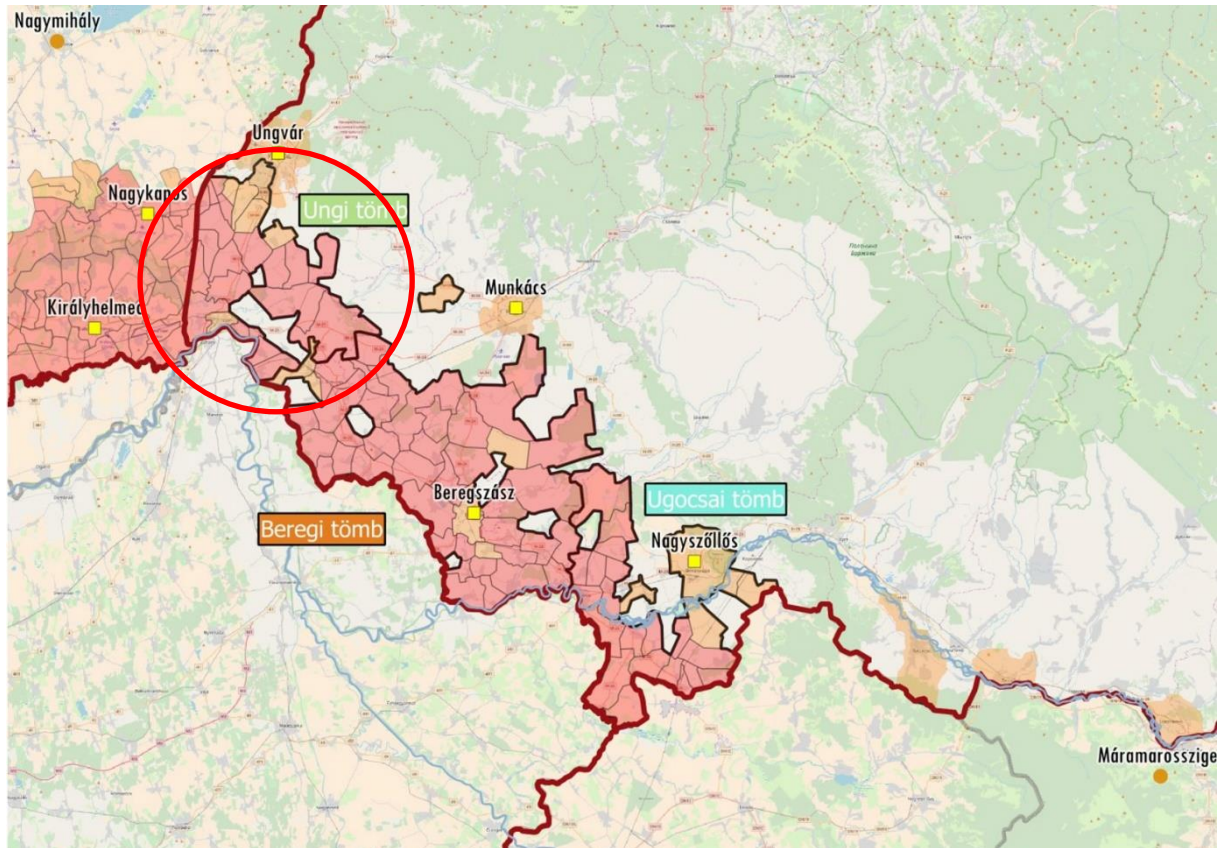
Az Ungi tömb a kárpátaljai Ungvári járás déli, síkvidéki területein található településeket foglalja magában, mely természetföldrajzilag az Alföld észak részét képező Szatmár-Beregi-síksághoz tartozik. A vizsgált területet délről a Tisza északi hajtúkanyarulata szegélyezi, Latorca pedig kelet-nyugati irányban keresztezi azt. A táj képét a nagy vízrendezési munkák jelentősen átalakították, így annak természetes jellege elveszett.

1. ábra: A tömb földrajzi elhelyezkedése a Kárpát-medencében
Az adatok forrása: A szomszédos országok statisztikai hivatalai

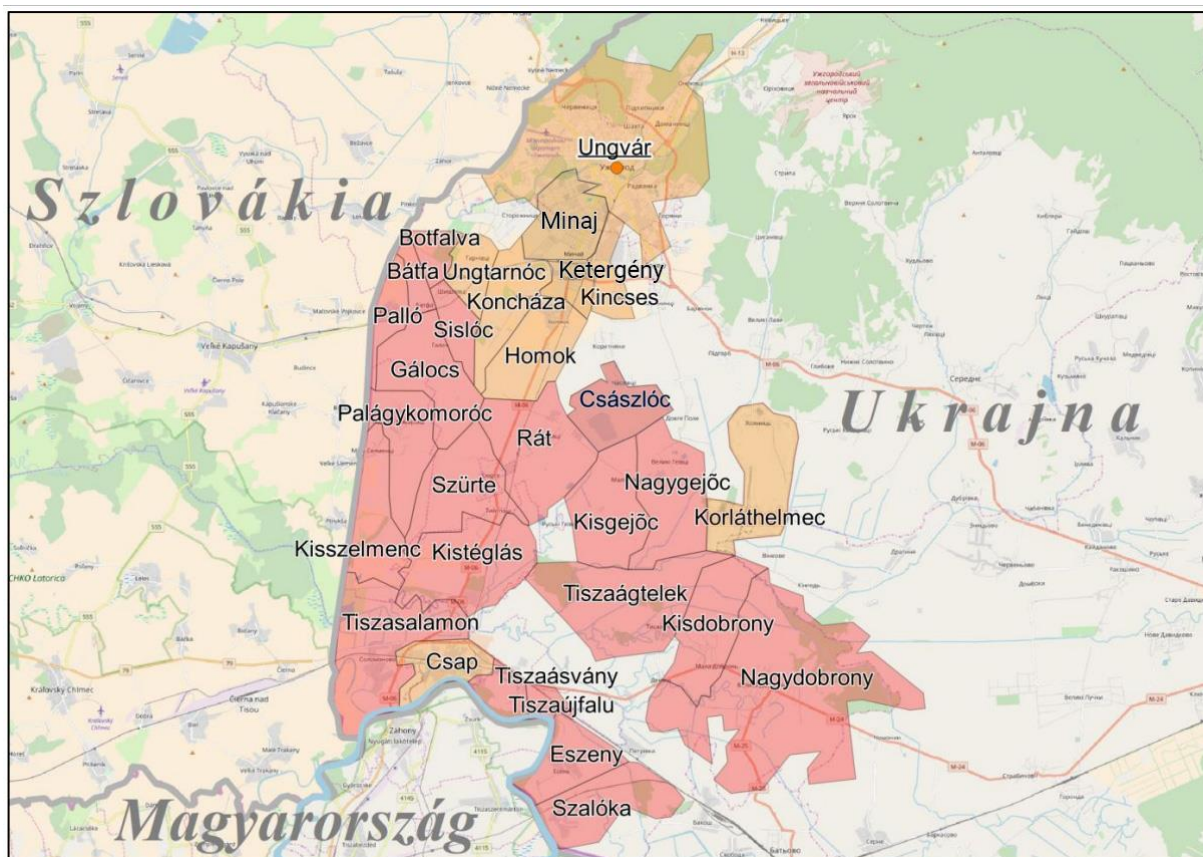
Az Ungi tömb nyugatról a Szlovákiában lévő Ung-vidéki tömbhöz, délről a magyarországi „tömbhöz”, illetve az Ukrajnához tartozó Beregi tömb magyarlakta területeihez kapcsolódik, északkeleti irányban pedig ukránok/ruszinok által benépesített területek határolják.

2. ábra: A tömb földrajzi elhelyezkedése Kárpátalján
Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat

1.2 A térség települései

A 2001-es népszámlálási adatok alapján tömb összlakossága (Ungvár nélkül) 35 104 fő melyből 65,9% magyar, 23,6% ukrán, 6% pedig cigány nemzetiségűnek vallotta magát. Az etnikai arányok pontos meghatározását nehezíti, hogy a járás egyes településein nagyobb arányban cigányok is élnek, akik jellemzően magyar anyanyelvűek. A tömb területének gazdasága agrár-ipari karakterű. A mezőgazdaságban az állattenyésztést a sertés- és baromfitartás határozza meg, a növénykultúrák közül pedig a gabonafélék emelhetők ki. A szovjet érára jellemző nagyüzemi termesztés helyett, a gazdálkodás átalakulásával a kisebb egyéni és háztáji gazdálkodás térnyerése figyelhető meg. A zöldségek és a burgonya termesztése jellemző, ugyanakkor a korábban hangsúlyos gyümölcsösök és szőlőültetvények jelentősen visszaszorultak.

3. ábra: A tömb településeinek földrajzi elhelyezkedése

Piros: 50% feletti, narancssárga: 10% és 50% közötti magyarságaránnyal rendelkező községek

Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat

A tömb központjának Ungvárt tekinthetjük, annak ellenére, hogy maga a város már kívül esik a magyar magterületről. Központi szerepe elsősorban funkcionális, vagyis a magyarok lakta – jellemzően kisebb – városok és falvak mellett mint Kárpátalja legnépesebb települése és igazgatási központja jelenik meg.

Ungi tömb				
Magyar név	Ukrán név	Teljes népesség száma (fő)	Magyar népesség száma (fő)	Magyar népesség aránya (%)
Központi település				
Ungvár	Uzsgorod	115 568	7 972	6,90
Magyar többségű települések				
Eszeny	Eszeny	1 677	1 607	95,83
Tiszaásvány	Tiszaasvany	852	815	95,66
Kisszelmenc	Mali Szelmenci	200	185	92,50
Kisdobrony	Mala Dobrony	1 872	1 728	92,31
Kisgejőc	Mali Hejivci	760	696	91,58
Szalóka	Szolovka	825	749	90,79
Tiszaújfalu	Tiszaújfalu	277	251	90,61
Nagydobrony	Velika Dobrony	5 607	5 072	90,46
Kistéglás	Tijhlas	551	457	82,94
Bátfa	Batfa	231	183	79,22
Palágykomoróc	Palagy-Komarivci	834	650	77,94
Tiszaágtelek	Tiszaahtelek	684	532	77,78
Nagygejőc	Veliki Hejivci	1 062	824	77,59
Gálocs	Halocs	498	372	74,70
Palló	Pallo	422	308	72,99
Botfalva	Botfalva	579	379	65,46
Szurte	Szjurte	1 897	1 239	65,31
Rát	Ratovci	1 325	841	63,47
Tiszasalamon	Szolomonovo	1 387	833	60,06
Sislóc	Sislivci	339	203	59,88
Császlóc	Csaszlivci	820	424	51,71
Jelentős (10-50%) magyar lakosságarányú települések				
Korláthelmec	Holmci	901	437	48,50
Ungtarnóc	Tarnyivci	853	354	41,50
Csap	Csop	8 870	3 496	39,41
Homok	Holmok	1 179	430	36,47
Koncháza	Koncovo	1 278	409	32,00
Kincses	Kincses	328	82	25,00
Ketergény	Rozivka	1 348	222	16,47
Minaj	Minaj	3 088	402	13,02
Összesen		156 112	32 152	20,60

1. táblázat: A tömb településeinek főbb jellemzői

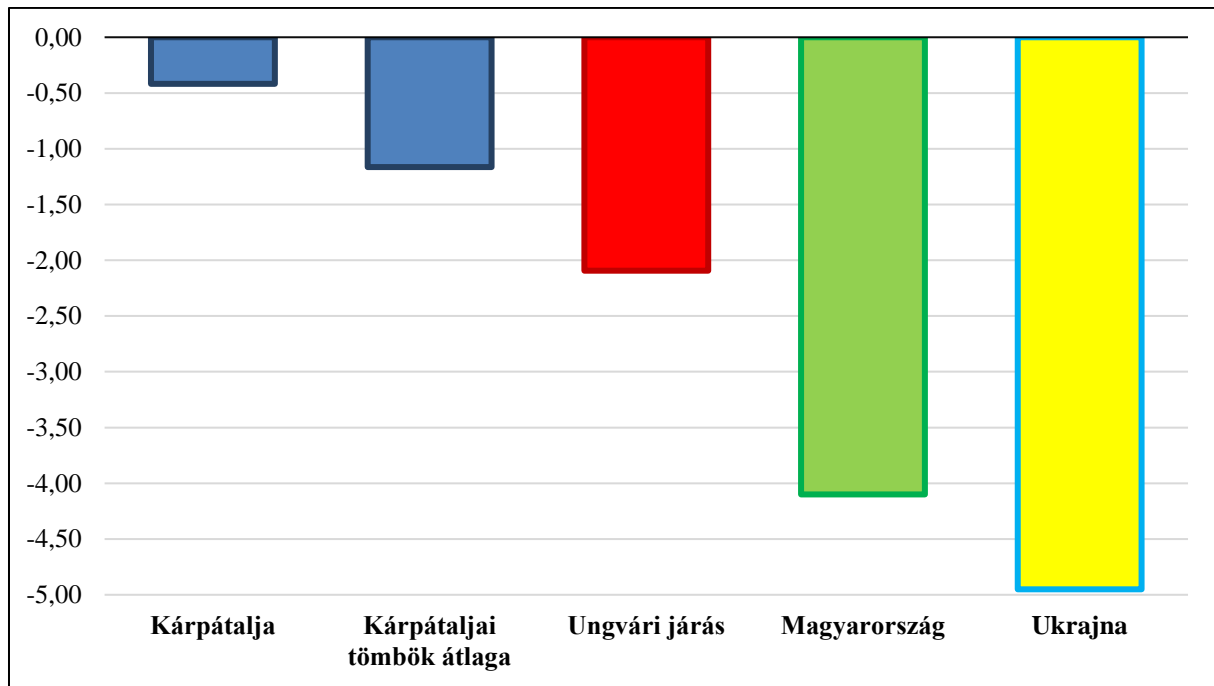
Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat

2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói

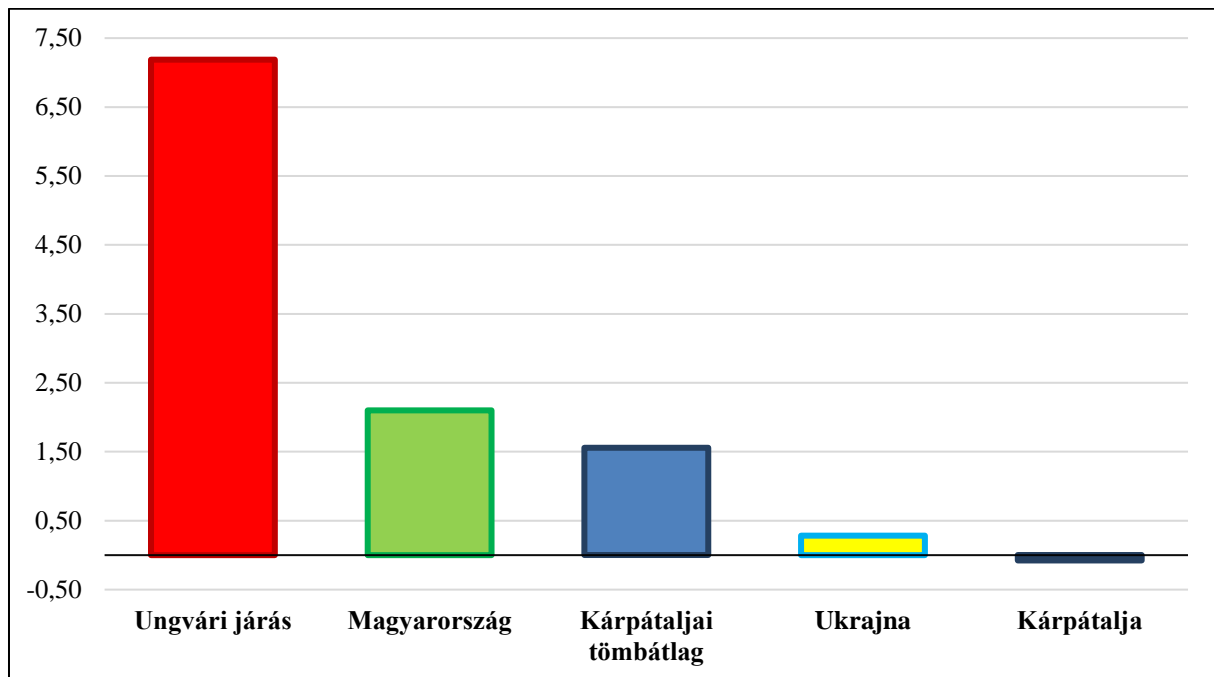
2.1. Demográfia

Népesség, népmozgalom

4. ábra: A természetes szaporodási ráta alakulása (‰) (2017)

Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

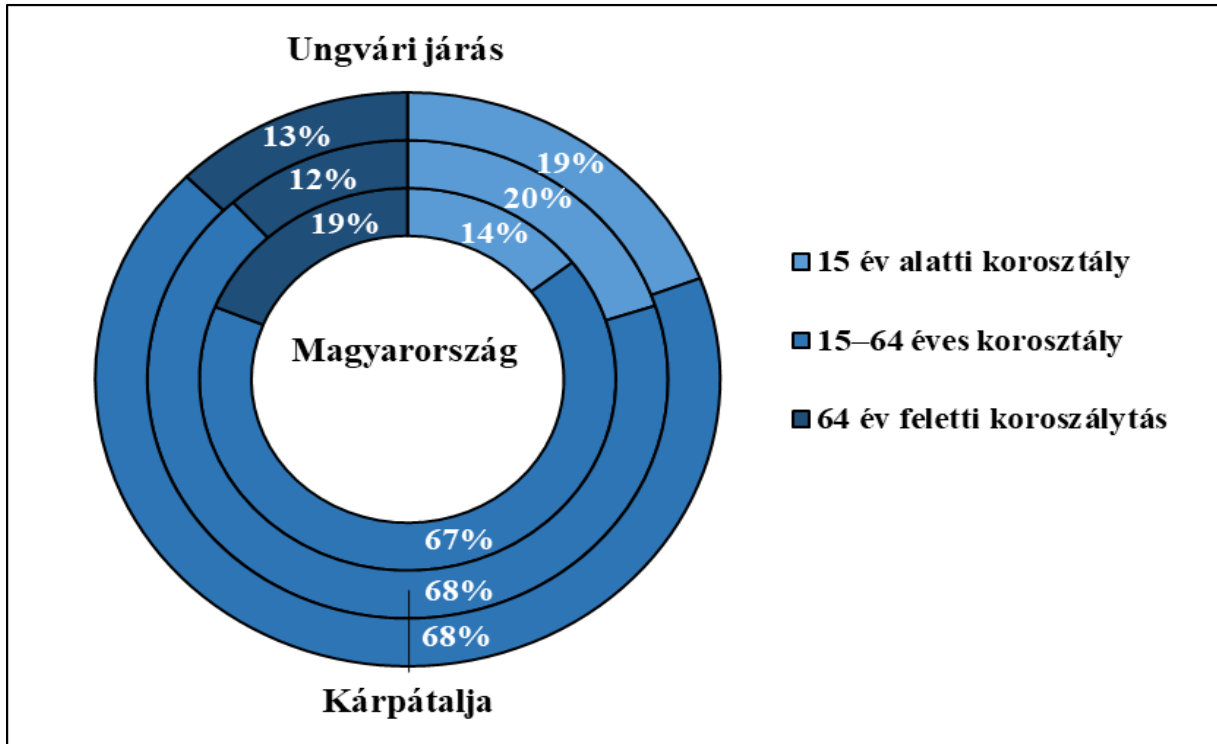

5. ábra: A vándorlási egyenleg alakulása (‰) (2017)

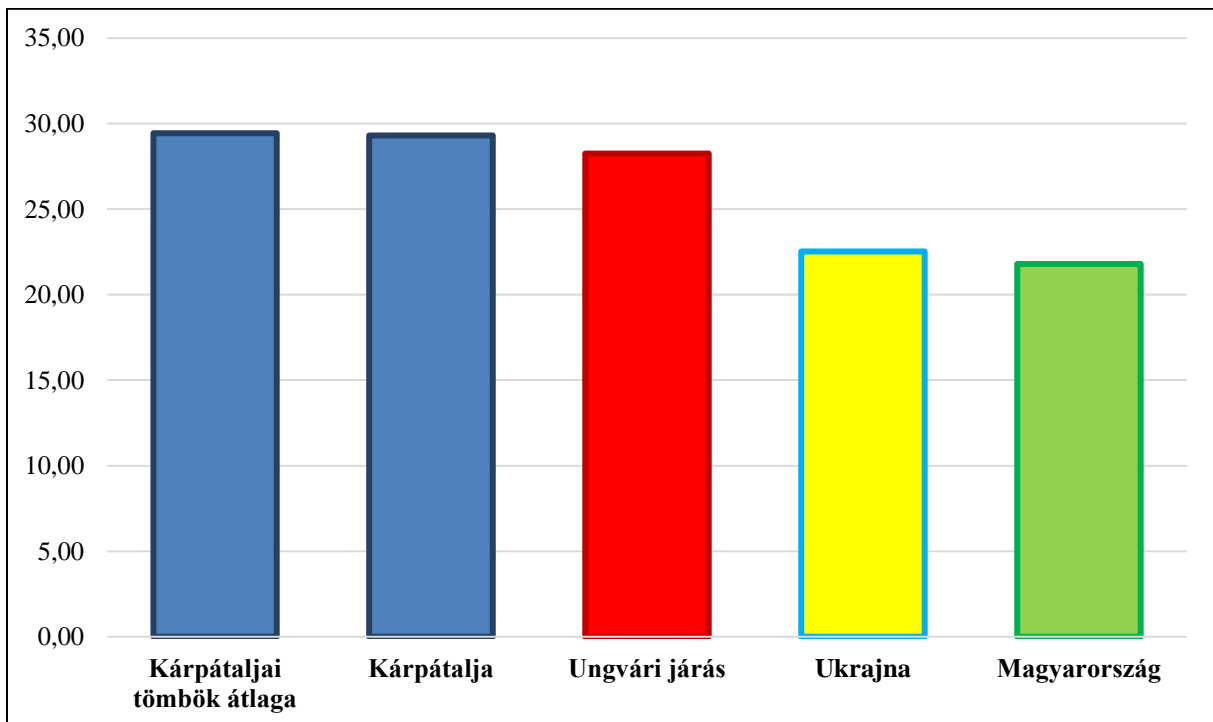
Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

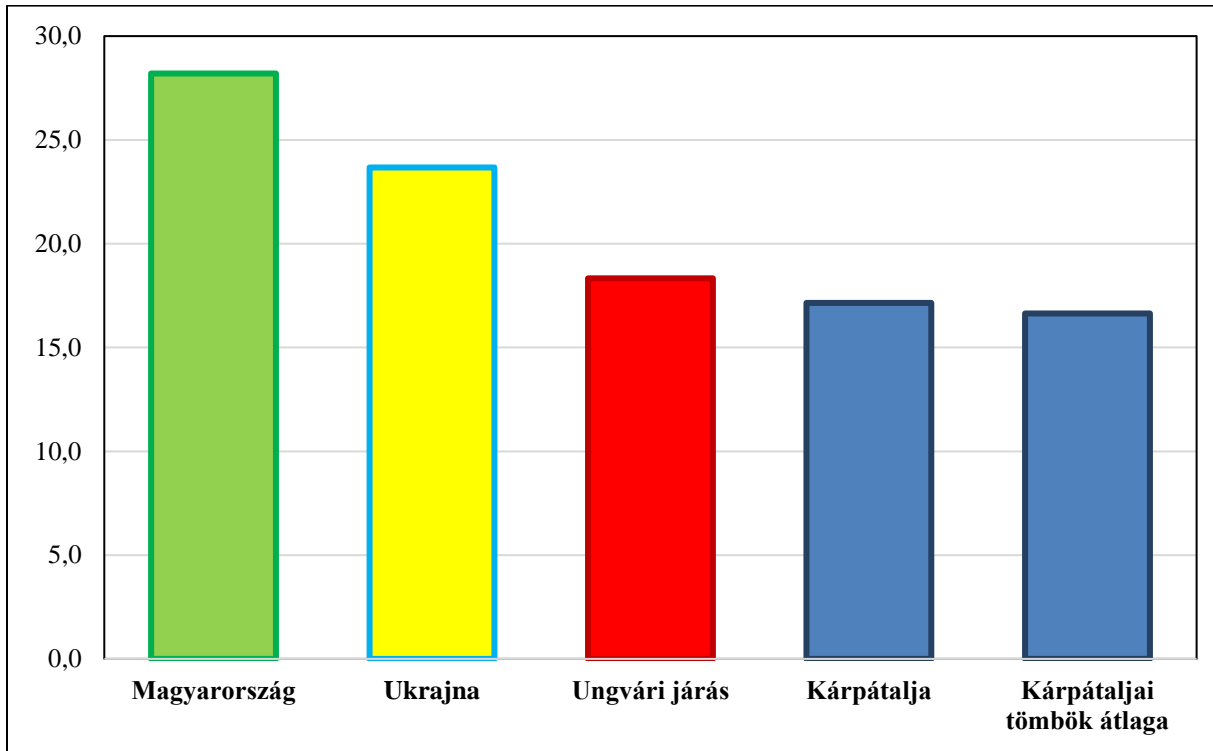
Korszerkezet

6. ábra: A tömb népességének korszerkezete a főbb korcsoportok szerint (%) (2017)
Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

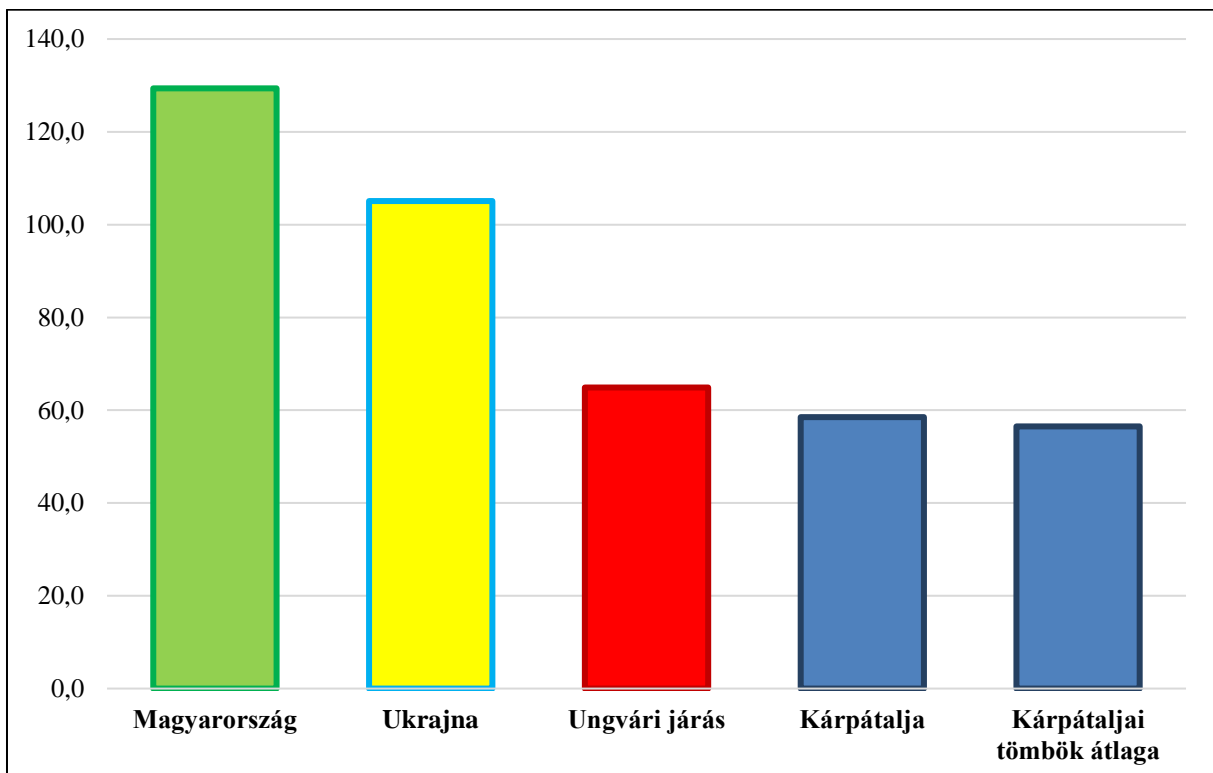

7. ábra: A gyermekkorú népesség eltartottsági rátája (%) (2017)
Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

8. ábra: Az időskorú népesség eltartottsági rátája (%) (2017)

Az adatok forrása: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

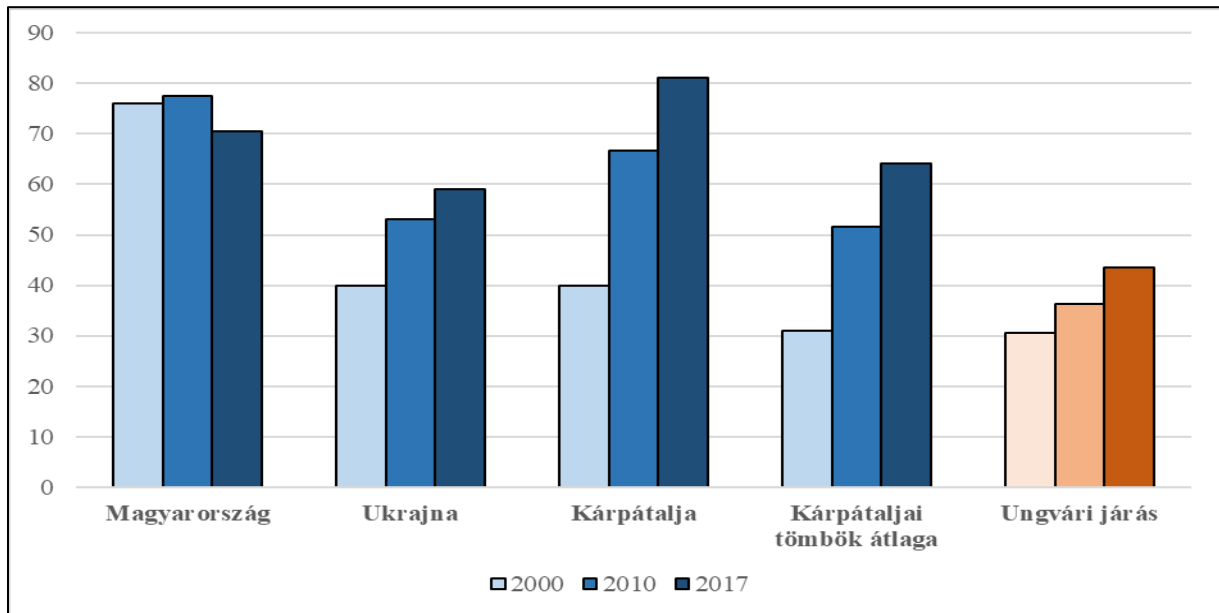
9. ábra: Az öregedési index (%) (2017)

Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

2.2 Oktatás

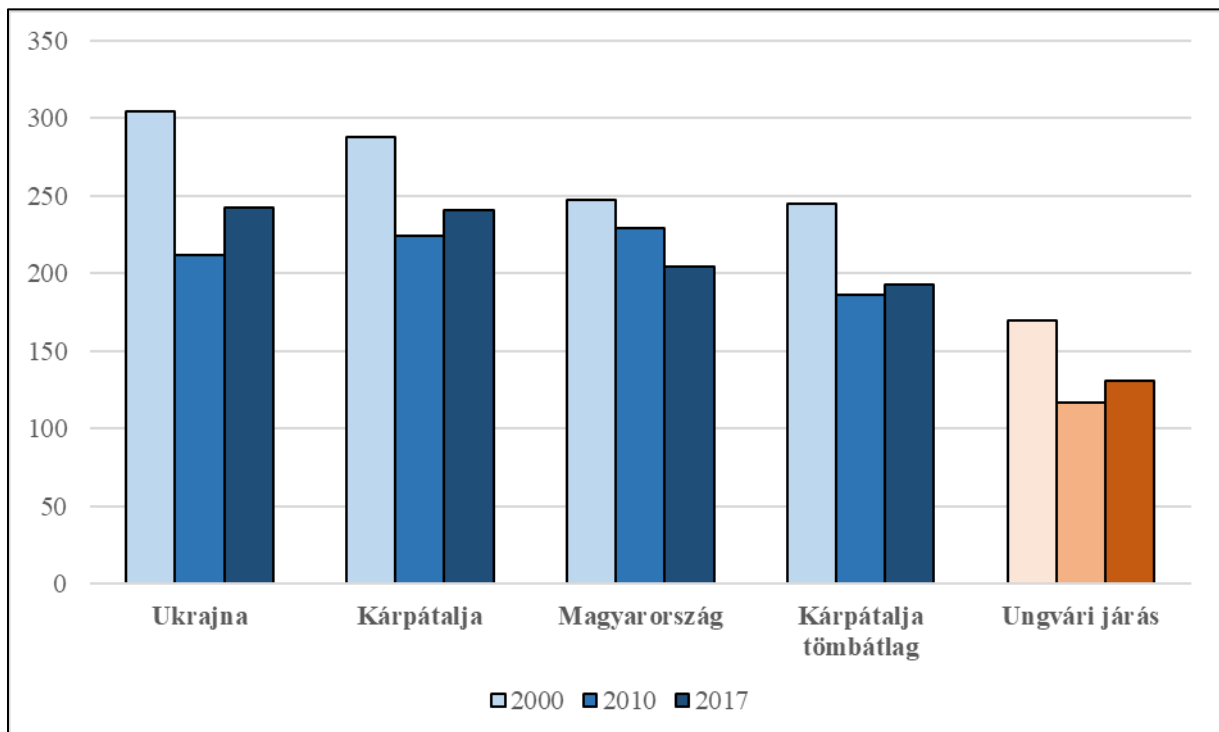
Óvodák

10. ábra: Az egy óvodára jutó óvodások száma (fő) (2000, 2010, 2017)

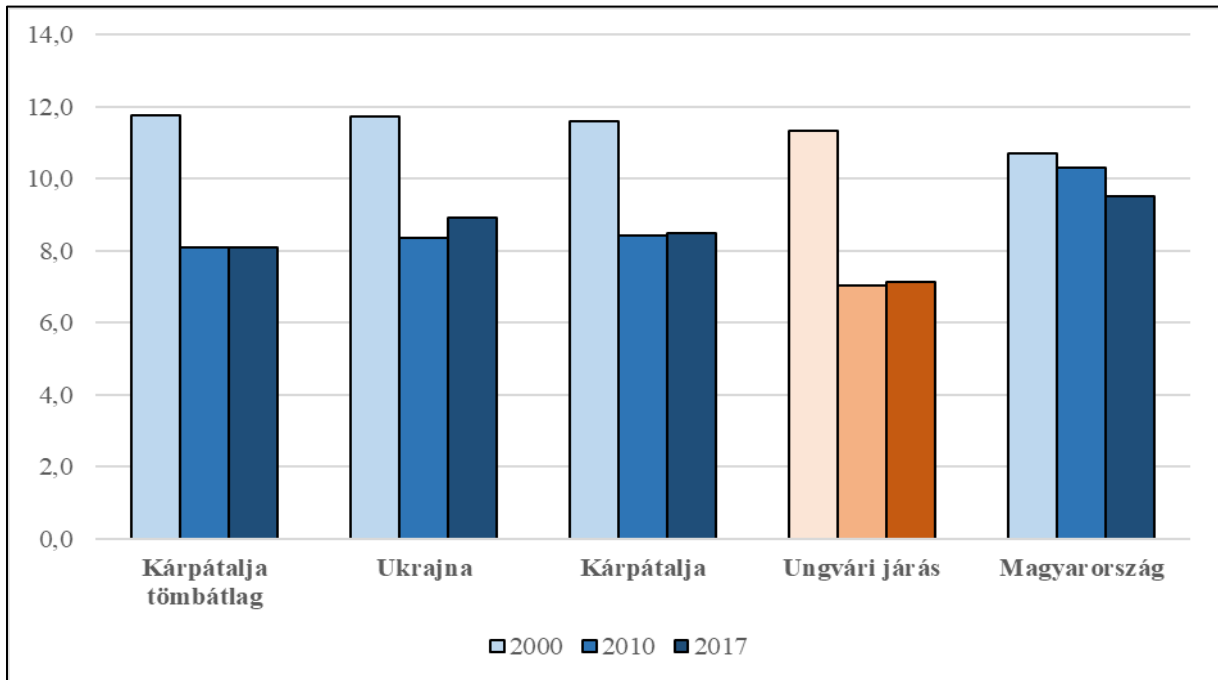
Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

Közoktatás

11. ábra: Az egy közoktatási intézményre jutó tanulók száma (fő) (2000, 2010, 2017)

Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal

12. ábra: Az egy pedagógusra jutó tanulók száma (fő) (2000, 2010, 2017)

Az adatok forrásai: Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálat, Központi Statisztikai Hivatal